

BRÜNNI MAGYAR *futár*

A Cseh- és Morvaországi Magyarok szövetsége
Brünni Helyi Egyesületének lapja

27. ÉVFOLYAM

2021

GALAVEČER DNŮ MAĎARSKÉ KULTURY

20. LISTOPADU 2021 | 18:00 H

BRNO | RESTAURACE RUBÍN, MAKOVSKÉ NÁMĚSTÍ 1

Vstupné: 100 Kč / osoba, rezervace na info@sbrno.cz

www.sbrno.cz

0 0 1 0 0 1

TARTALOM

OBSAH

SZERVEZETI ÉLET

ZE ŽIVOTA SVAZU

4/
ELNÖKI BESZÁMOLÓ
Zpráva předsedy

5/
MAGYAROK CSEHORSZÁGBAN
Maďaři v ČR

7/
HARMINC ÉVES A CSMMSZ
30. výročí Svazu Maďarů

8/
HÚSZÉVES A NYEOMSZSZ
20. výročí organizace NYEOMSZSZ

8/
ESEMÉNYNAPTÁR 2021
Události roku 2021

2021 KIEMELT ESEMÉNYEI

VÝBĚR Z AKCÍ 2021

22/
ONLINE ELŐADÁSOK
Online přednášky

24/
PILLANATKÉPEK A 2021-ES
BRÜNNI GYEREKFOGLALKOZÁ-
SOKRÓL
Ohlédnutí za dětskými aktivitami v Brně
v roce 2021

25/
MIÉRT FONTOS A CSAPATÉPÍTÉS
Význam teambuildingu

25/
MEGEMLÉKEZÉS 1956 65. ÉV-
FORDULÓJÁRÓL
Připomínka 65. výročí události roku 1956

25/
ZENÉS GÁLAEST
Hudební galavečer

ÉVFORDULÓK

VÝROČÍ

25/
90 Richard Pražák

25/
100 Pilinszky János

25/
ČESKÉ RESUMÉ
Cseh összefoglaló

ELNÖKI BESZÁMOLÓ

Az elmúlt választási időszak(2019-2021) kétharmada, beleértve a 2021-es évet is, eddig nem látott kihívásokkal állított szembe bennünket az élet minden területén, amelyek nagyban befolyásolták közösségi életünket, szervezetünk tevékenységét, és úgy általában mindennapjainkat.

A világvárvány okozta nehézségek ellenére örömmel tölt el, hogy megállapíthatom, hogy sok más hasonló, önkéntes alapon működő egyesülettel ellentétben komolyabb következmények nélkül sikerült átvészelnünk az elmúlt időszakot, s mindeközben a helyzet adta lehetőségeket kihasználva és korlátokat figyelembe véve sikerült hozzájárulnunk a Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetsége célkitűzéseinek megvalósításához.

Sikernek tekintem, hogy szervezetünk taglétszáma továbbra is stabilnak mondható, az elmúlt években az évi tagdíjat befizető tagjaink száma 100 fő körül mozgott.

További siker, hogy itt – a Nemzeti Kisebbségek Házában – továbbra is megvan a bázisunk, amely lehetővé teszi, hogy tagjainknak klubtalálkozókat és rendezvényeket biztosítsunk, igyekezzünk, hogy minden generáció megtalálja a magának megfelelő programot.

Újdonságként elmondható, hogy idéntől számos kisgyermekes foglalkozás helyszíne is a Nemzeti Kisebbségek Háza lett, ahogy például pár hete február 13-án bábelőadással kedveskedtünk legkisebb tagtársainknak és családjuknak. A klubtermeink megszépítése is elindult közös munkával, amiért nagyon hálásak vagyunk.

Rendezvényeink egy része az elmúlt időszakban on-line került megvalósításra, ami lehetővé tette, hogy a bezártság

hónapjaiban legalább virtuálisan találkozzunk egymással. Szervezetünk eseményeiről és életéről rendszeresen e-mailen, facebook-oldalunkon és a Brünni Magyar Futár hasábjain tájékoztatjuk tagjainkat és az érdeklődőket, és nagy örömmel tölt el, hogy több éves munka eredményeként sikerült megújítani szervezetünk internetes honlapját is.

Egyszerűbb keretek között, de a Magyar Kulturális Napokat is sikerült megtartanunk, valamint hozzájárulunk a megrendezett városi és megyei kisebbségi rendezvények szervezéséhez és programjához. Szoros kapcsolatban állunk a Kazinczy Ferenc Diákklubbal, amely 2019 őszén ünnepelte fennállásának 50. évfordulóját, amelynek megszervezésében társrendezőként segítettük a brünni magyar diákokat. Határon átnyúló kapcsolataink és személyes találkozóink valamelyest ugyan megrikultak, de így is folyamatos kapcsolatban vagyunk a Csemadok Pozsonyi Városi Választmányával és Pozsonypüspöki Alapszervezetével.

Mások mellett az ő részvételükkel, a Szent Korona Kórus csodás koncertjével és Cserháti Ferenc, a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspök által is celebrált szentmisével tudtunk megemlékezni az 1956-os forradalom eseményeire tavaly októberben. Emellett természetesen a CSMMSZ helyi egyesületeivel, valamint a brünni nemzeti kisebbségek szervezeteivel is még szorosabbra tudtuk fűzni kapcsolatainkat, számíthatunk egymás segítségére.

A cseh-magyar kapcsolatok építését elősegítendő, tolmács-fordítói, közvetítói, információs és oktatási szolgáltatásokat is kínálunk. Emellett tovább folytattuk a kisebbségek közötti kulturális kapcsolatok ápolását 2019-ben a magyarországi görög

kisebbség képviselőit meghívva, míg tavaly a magyarországi bolgár közösség tancosait és zenészeit delegálva a brünni bolgár táncegyüttes jubileumi műsorára. Fontosnak tartom kiemelni, hogy egyesületünk továbbra is számíthat támogatóira. Az állami és önkormányzati szervezetektől pályázatok útján elnyert támogatásokat sikerült a céloknak megfelelően és a szabályokkal összhangban felhasználnunk, s nem kellett őket visszatérítenünk a világvárvány következtében sem. Gazdálkodásunk így kiegyensúlyozottnak és kiszámíthatónak mondható.

Két éven keresztül a magyarországi Petőfi Sándor Program keretében Harlov-Csortán Melinda személyében egy lelkes, megbízható ösztöndíjas segítette munkánkat itt Brünnben, akinek sok-sok köszönettel tartozunk kitarásáért és lelkesen, hatalmas odaadással végzett munkájáért.

Szeretném továbbá megköszönni a CSMMSZ központi titkársága munkatársainak, Tarics Adriennek és Farkas Évának, hogy szervezési, gazdasági kérdésekben mindig számíthatunk segítségükre és tanácsaikra. Külön köszönet illeti továbbá könyvelőnőnk, Radmila Veselát, akinek már sok éve tartó, stabil együttműködése nélkül jóval nehezebb lenne a munkánk. Mivel március végével a brünni helyi egyesület jelenlegi tisztségviselőinek mandátuma lejár, engedjék meg, hogy megköszönjem a vezetőség tagok és az ellenőrző bizottsági tagok elmúlt években végzett munkáját!

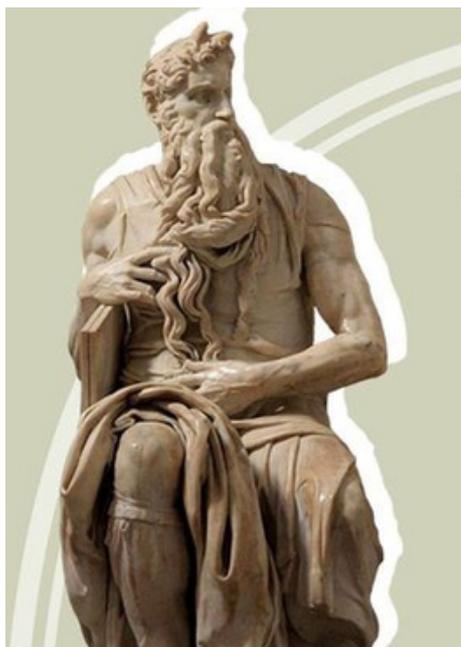
Az elmúlt, kis híján három évtized egy önkéntes alapon működő kulturális szervezet életében nem kevés idő. Gyökereinket, kultúránkat, hagyományainkat őrizve próbálunk állandóan fejlődni és megfelelni a modern

kor kihívásainak. Mindez nem lett volna és nem lenne lehetséges anélkül, hogy tagtársaink, barátaink, partnereink és támogatóink mellettünk álljanak és segítsenek bennünket. Ezért itt és most szeretném megköszönni mindenkinek, aki – nem csak az elmúlt egy évben és választási ciklusban – bármilyen módon hozzájárult a Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetsége brünni helyi egyesületének működéséhez, hogy időt, energiát, lelkesedést, kapcsolati és anyagi tőkét nem sajnálva segítették munkánkat. Erre az összefogásra úgy tekintünk, mint eddigi sikereink zálogára.

Bízom benne, hogy a türelmes és rendszeres munka közösségi életünket továbbra is értelmes, igényes tartalommal fogja megtölteni.

A sikerek és örömek mellett szeretném egyúttal megkérni tagtársainkat arra, hogy kapcsolódjanak be aktívan abba az együtt gondolkodásba, amellyel célunk, hogy kialakíthassuk szervezetünk megújítandó jövőképét, figyelembe véve a körülöttünk lévő világ gyors változását és kihívásait. Minden ötletnek, biztatásnak, konstruktív visszajelzésnek és önkéntesen vállalt munkának nagy-nagy hasznát vesszük az elkövetkező időszakban is.

Fazekas Mónika, elnök

reneszánsz kincsei

MAGYAROK CSEHORSZÁGBAN

MIT MUTATNAK A 2021-ES NÉPSZÁMLÁLÁS EREDMÉNYEI

Nehéz pontosan megmondani, hány magyar él jelenleg Csehországban. A legutóbbi, 2021-es népszámláláson 5969 személy minősítette magát magyarnak, ami mintegy háromezerral kevesebb, mint 2011-ben (8920). Az előbb említett szám azokra vonatkozik, akik csak egy nemzetiséget jelöltek be a kérdőívben, ahol ezúttal már kettőre is volt lehetőség. További 2503 személy az első helyen bejelölt magyar után egy második nemzetiséget is megadott. Tekintettel arra, hogy korábban a kérdőívekben mindig csak egy nemzetiséget lehetett megadni, még

nehéz felmérni, hogyan is kell értelmezni az emberek által megadott két nemzetiséget.

Ha azonban a kizárólag magyar nemzetiséget, illetve a magyar és a második helyen még egy más nemzetiséget is megadó személyek számát összeadjuk, akkor a csehországi magyarok száma a 2021-es népszámláláson 8472. Amennyiben ezt a számot hasonlítjuk össze a 2011-es adattal, akkor a csehországi magyarok számának csökkenése a tíz év alatt csak 442 személyt jelent.

A VALÓSÁGBAN CSÖKKENŐ TENDENCIA JÓL KIMUTATHATÓ, HA EGYMÁS MELLÉ TESSZÜK A LEGUTÓBBI HÁROM NÉPSZÁMLÁLÁS ADATAIT:

1991	19 932 fő	
2001	14 672 fő	(-5260 fő)
2011	8 920 fő	(-5752 fő)
2021	5 969 fő	(-2951 fő)

A számok önmagukért beszélnek.

Kicsoda, micsoda a csehországi magyar?

Tudatosítani kell, hogy a magyarok nem őshonosok a cseh földön, a Csehországban élő magyarok döntő többsége, több mint 90 százaléka a mai Szlovákia magyarok lakta területeinek legkülönbözőbb városaiából és falvaiból származik. Magukkal hozták szűkebb szülőföldjük magyar kultúráját, szokásait, amelyek azután sajátosan ötvöződnek a helyi csehországi magyar közösségekben. Történelmi távlatokban nézve a dolgokat viszont azt is érdemes felidézni, hogy a magyar és a cseh királyság

nagyjából egy időben, i. sz. 1000 körül jött létre, s a magyarok és a csehek ezer éven át szomszédok voltak. Ezen belül a Habsburgok uralma alatt, illetve a szovjet érában – egyszerűsítve fogalmazva – azonos államszövetségben is éltek. Ráadásul 1918 után, Csehszlovákia keretében hét évtizeden át a több mint félmillió szlovákiai magyarságnak a cseh- és morva föld nem külföld volt, sokan itt keresték megélhetésüket, itt katonáskodtak, jártak egyetemre, mindezek következtében itt lettek élettársra, s itt is maradtak. Ilyen

szempontból nézve talán azt is mondhatnánk, hogy a csehországi magyarok a szlovákiai magyarság nyugati szőrványát jelentik.

Külön fejezet, a szlovákiai magyarok II. világháború utáni erőszakos kitelepítése Csehországba. Tudni kell azt is, hogy az 1948-as kommunista hatalomátvétel után a mintegy 44 ezer magyar többsége visszatért szülőföldjére. Néhány ezren itt maradtak, de figyelembe véve, hogy azóta már több mint 70 év telt el, ma már nem sokan élnek. A mai csehországi magyarok nem a kitelepítettek leszármazottai, hanem –amint már jeleztem – az elmúlt évtizedek alatt különböző okokból önként itt letelepedett szlovákiai magyarok.

Miután mi magyarok cseh földön nem vagyunk őslakosok, önálló csehországi magyar kultúráról nem lehet beszélni, hiszen sehol sem alkotunk tartósabb, nagyobb, többgenerációs közösséget. A csehországi magyarság helyett ezért helyénvalóbb a csehországi magyar kifejezés használata. Nem lebecsülendő dolog, hogy mindezek ellenére mégis képesek voltak megszervezni közösségi életüket.

Szükséges még elmondani, hogy a tartósan Csehországban letelepedett magyarok mellett valószínűsíthetően van még az országban több ezer magyar, akik bekapcsolódása az itteni magyar társadalmi életbe minimális, s ebben változás is aligha várható: a nemzetközi cégek csehországi központjaiban dolgozó magyarországi alkalmazottakról, illetve a Csehországban dolgozó ukrainai és erdélyi magyar vendégmunkásokról van szó. Ez a két, a prágai lapokban megjelent különféle kimutatások szerint jelenleg több ezer főt számláló csoport – egy-két kivételtől eltekintve – nem érdekli a csehországi magyar társadalmi és kulturális élet iránt. Az is valószínűsíthető, hogy nem is rendelkeznek ilyen irányú információkkal. A menedzserek általában néhány év után visszatérnek hazájukba, míg a vendégmunkásokat alapvetően és érthetően a kenyérkereset érdekli, s nem is igen van idejük mással foglalkozni.

Magyar szervezetek, egyházak, klubok

A magyarokkal összefüggésben több szervezetről, két diákklubról és két egyházzól beszélhetünk Csehországban.

A magyar szervezetek közül a Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetsége (CSMMSZ) az egyetlen, amely országos szinten működik és jelenleg hét városban van helyi egyesülete: Brünn, Karlovy Vary, Lovosice, Ostrava, Pilsen, Prága, Teplice. Alapszabálya szerint teljes mértékben decentralizált szervezetről van szó, melynek minden helyi egyesülete anyagilag önálló és saját maga szervezi programjait is, természetesen, hogy esetenként más helyi egyesületekkel karöltve. Támogatást igénylő pályázataikat azonban közösen, központilag nyújtják be az illetékes csehországi és magyarországi fórumokhoz.

A többszáz tagú, 1990 elején létrehozott CSMMSZ helyi egyesületei lehetőségeikhez mérten ápolják a magyar kultúrát, nemzeti hagyományainkat, klubtalálkozókat, magyar bálakat tartanak, bemutatják a magyar gasztronómiát.

Külön említést érdemel még az Igllice, a prágai magyar szülők egylete, mely heti rendszerességgel anyanyelvi oktatást biztosít a gyermekeknek több korcsoportban óvodás kortól 18 éves korig. A rendes iskolát természetesen nem tudja helyettesíteni, nem is ez a célja, de az adott körülmények között rendkívül fontos és csak dicséretreméltó munkát végez. Az Igllicében a gyermekek kétségtelenül kapnak valamiféle „magyarságtudat alapot” és lehetőségük van megismerkedni egymással. Az már más lapra tartozik, hogy ez legtöbbjük esetében a későbbi életben a meghatározó cseh környezet objektív körülményei miatt sajnos elveszik, háttérbe szorul.

A CSMMSZ-en belül gyermekfoglalkozások vannak még Brünnben és Ostraván is. A kisebb, nyugat-csehországi – Karlovy Vary, Lovosice, Pilsen, Teplice – egyesületeknél

ehhez hiányzanak az objektív feltételek, elsősorban a gyerekek.

A Prágában és Brünnben működő két magyar diákklub: Ady Endre Diákkör (AED) és a Kazinczy Ferenc Diákkör (KAFEDIK) a múlt század ötvenes, illetve hatvanas éveinek második felében jött létre, s az ország legrégebbi diákklubjai közé tartozik. Tagjai a két városban tanuló szlovákiai magyar fiatalok, tehát nem kimondottan csehországi magyarokról van szó. Az AED és a KAFEDIK is együttműködik a CSMMSZ-el, s ennek egyik jól látható eredménye a prágai Nyitnikék, illetve a brünni Kőrös néptáncsoport. Prágában ehhez a Huzavonó népzenei együttes is társul.

Az 1989-es rendszerváltás után röviddel Prágában megindultak heti rendszerességgel a magyar református istentiszteletek, majd havonta magyar katolikus szentmisék is voltak. Ez utóbbiak egy évtized után megszűntek, de újabb évtized elteltével sikerült őket felújítani. A Prága központjában álló Szent Henrik és Kunigunda-templomban most már hetente van magyar mise, s létrejött a Prágai Magyar Katolikus Személyi Plébánia, majd idén márciusban ünnepélyesen átadták a plébánia tetőrésében kialakított Prágai Magyar Katolikus Diákközpontot is. Balga Zoltán plébános fáradhatatlan tevékenységének köszönhetően így a katolikus templom és a plébánia a prágai magyarok társadalmi életének egyik jól látható, meg nem kerülhető központjává vált.

A prágai magyar református gyülekezet mellett jött létre és tevékenykedik már jó másfél évtizede a MilleDomi énekkar.

Prágában további magyar szervezetek is léteznek: Esterházy János Társulás aKeresztény és Emberi Értékekért (EJT), Csehországi Magyar Orvosi és Természettudományi Társaság (CSMOTT), Görgy Artúr Társaság (GAT), Együttélés Politikai Mozgalom Magyar Tagozata. A Cseh-Magyar Kereskedelmi Kamara (CSMKK) munkájának tartalma nevéből adódik. A

magyar nemzeti ünnepek megtartásából mindenki kiveszi részét.

A CSMMSZ kapcsolatokat ápol a szlovákiai Csemadokkal, tagja a Nyugat-Európai Országos Magyar Szervezetek Szövetségének (NYEOMSZSZ) és részt vesz a Budapesten működő Diaszpóra Tanács munkájában is.

Nem mellőzhető: csehországi magyar közreműködéssel, de elsősorban a magyar állam érdeme, hogy új magyar emlékhelyek, emléktáblák jelentek meg Csehországban: Esterházy János emlékhely Mirovban, Görgey Artúr emléktábla Prágában, Semmelweis Ignác mellszobor Prágában, Ormai Norbert emléktábla Dobřanyban, Bolyai János tábla Olmützben, kétnyelvű lett Radnóti Miklós táblája Liberecben, Arany Jánosé Karlovy Varyban, és megújult a prágai II. Rákóczi Ferenc emléktábla is.

Magyar média, magyarok a cseh médiában

Az idén már a 30. évfolyamába lépett a Prágai Tükör című közéleti és kulturális folyóirat, amelyet kéthavonta jelentet meg ezer példányban a CSMMSZ cseh és magyar állami támogatással. Krónikája a csehországi magyar élet legfontosabb eseményeinek, ismeretterjesztő, leginkább magyar témákkal foglalkozó lap.

A példányszám több mint egyharmada Magyarországon talál olvasóra.

A Brünni Magyar Futárt évi egy alkalommal a CSMMSZ brünni helyi egyesülete adja ki.

A CSMMSZ fennállásának három évtizede alatt számos könyvet – regényt, interjúkötetet, dokumentum-gyűjteményt – is kiadott, a brünniek filmet készítettek a morvaországi magyarokról, a prágaiak DVD-dokumentumot helyi egyesületükről. Csehországnak van kisebbségi törvénye, és a kormány mellett működik egy Nemzeti Kisebbségi Tanács is, amelyben a csehországi magyarokat a CSMMSZ jelenlegi elnöke, Rákóczi Anna képviseli. A cseh közmédia is figyelmet szentel a nemzeti kisebbségeknek, a televízióban havonta (Sousedé-Szomszédok), míg a rádióban hetente (Mezi námi – Köztünk) van egy fél-fél órás műsor. Mindkét médiában aránylag gyakran szerepelnek csehországi magyarok is.

Mit hoz(hat) a jövő?

A tények alapján egy dolgot tisztán kell látni: a csehországi magyarok népesedési szempontból nem tudnak önfenntartóvá lenni, nem tudnak fennmaradni. Létszámuk alakulása alapvetően a bevándorlás függvénye, elsősorban

Szlovákiából.

Sok, vagy kevés a csehországi magyarok tevékenysége?

Erre a kérdésre így is, meg úgy is lehet válaszolni. Nézőpont kérdése. Egy valami azonban bizonyos: míg az 1989-es rendszerváltás előtt nem volt önálló, számottevő magyar társadalmi és kulturális élet Csehországban, ma már van az itt élő magyarok önszerveződéseinek köszönhetően. És ez ha nem is mindenki, de sokak igényét kielégíti. A mai csehországi magyar élet kemény és következetes munka eredménye. Nem szabad elfelejteni azt sem, hogy ennek megteremtését az önszerveződés mellett alapvető és meghatározó módon a cseh és a magyar állam tette lehetővé, konkrétan az általuk nyújtott rendszeres anyagi támogatással, amiért csak köszönetet tudunk mondani.

Ugyanakkor a magyar társadalmi élet Csehországban csak addig maradhat fenn, addig van létjogosultsága, amíg van rá reális igény. És jelenleg van, ami bizonyítéka a csehországi magyarok élni akarásának, magyarság iránti elköteleződésének.

Kokes János

HARMINC ÉVES A CSMMSZ

A CSMMSZ ugyan 1990. február 24-én alakult meg, de a koronavírus járvány miatt az évforduló megünneplésére csak 2021-ben nyílt lehetőség.

A prágai Liszt Intézet nagytermében megtartott ünnepi ülést Rákóczi Anna, a CSMMSZ országos elnöke nyitotta meg és üdvözölte a vendégeket: Csitári-Rákóczy Gábor Andort, a magyar nagykövetség elsőbeosztottját, Kelemen Gertrudot, a Liszt Intézet igazgatóját, és Blanka Bartíkovát, a cseh kulturális minisztérium képviselőjét. Az Ünnepi beszédet Kokes János, a Prágai Tükör közéleti és kulturális folyóirat

főszerkesztője mondott.

Az ünnepi ülésen Rákóczi Anna, a Cseh és Morvaországi Magyarok Szövetségének elnöke, átvette azt a magyar állami kitüntetést, amelyet Áder János, magyar köztársasági elnök adományozott neki március 15-e alkalmából. A Magyar Érdemrend Tisztikeresztje Polgári Tagozata kitüntetést Csitári-Rákóczy Gábor Andor, a magyar diplomáciai képviselő elsőbeosztottja adta át. Ezt követően két emléklap átadására került sor a CSMMSZ megalakulásának 30. évfordulója alkalmából.

Emléklapot kapott Balga Zoltán plébános, kiemelkedő közösségépítő munkájáért, a csehországi katolikus vallású magyar hívek lelkipásztori szolgálatának ellátásáért.

Emléklapot kapott továbbá Jana Palágyiová a csehországi magyarság kultúráját, oktatását és nemzeti hagyományörzését támogató sokéves tevékenységéért.

Az 1990. február 24-én alakult magyar szövetség küldetésének fő célját a csehországi magyarok összefogásában, az anyanyelv, a nemzeti hagyományok és a nemzeti öntudat ápolásában és fejlesztésében jelölte meg. A programnyilatkozat leszögezi, hogy a CSMMSZ nem politikai szervezet, és napi politikával nem kíván foglalkozni.

Ma a magyar szövetségnek többszáz tagja van. Helyi egyesület működik Brünmben, Karlovy Varyban, Lovosicében, Ostravában, Pilsenben, Prágában és Teplicében. A csehországi magyarok létszáma a 2011-es népszámlálás szerint mintegy tízezer fő.

Az ünnepi ülés végén bemutatták Tatána Poljaková Családi históriák 2 című elbeszélés kötetét, amely az évforduló alkalmával jelent meg a magyar szövetség kiadásában.

A mintegy kétórás ünnepi ülést Detáry Attila vezette jó érzékkel. A jubileumi ünnepséget és emlékeztetést fogadás zárta.

HÚSZ ÉVES A NYEOMSZSZ

A Nyugat-Európai Országos Magyar Szervezetek Szövetsége (NYEOMSZSZ) 2001. november 23-25-én alakult meg a svédországi Stockholmban. A szövetség példamutató módon megpróbálja felvállalni a magyar szervezetek közti kapcsolatteremtést, az összefogást, fő céljaként a magyar nyelv, kultúra és a nemzeti hagyományok ápolását jelölte meg. A NYEOMSZSZ tehát egyfajta hálózat, amelybe eddig 18 ország magyar szervezetei kapcsolódtak be.

A Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetsége (CSMMSZ) az alakuló ülésen képviseltette magát, de szervezetünk csak 2003-ban, közgyűlési döntés után vált a NYEOMSZSZ hivatalos tagjává. Szövetségünket a NYEOMSZSZ -ban Rákóczi Anna, a CSMMSZ országos elnöke képviseli, aki 2017 óta a NYEOMSZSZ elnökségi tagja. (PT 2021/6 száma alapján)

ESEMÉNY NAPTÁR 2021 ←

Február 11. / Online (Zoom)

150 ÉV NÖVÉNYKORTAN

A Gangraena tuberum solanitol a
Phytophthora infestansig
Nagy Zoltán, kutató biológus előadása

Február 19. / Online (Zoom)

ÉVZÁRÓ TAGGYÜLÉS

Program: A reneszánsz kincsei a
szobrászatban és az építészetben
Detáry Attila előadása

Február 25. / Online (Zoom)

NŐ KEZÉBE OSTYA NEM VALÓ

Czinege Noémi előadása

Március 9. / Online (Zoom)

VADÁSZEMLEKÉK

Vojtek Zoltán előadása

Március 14. / MC Sedmikráska

JÓGA MÓKA

mozgásfejlesztő gyerekfoglalkozás és
kézműves foglalkozás
Bajorné Pataki Anna és Sággy Estélyi
Krisztina vezetésével

Március 14. / Online

MAGYAR VIRTUS ONLINE (KUTTYOMFITTY)

Ünnepi műsor március 15-e alkalmából

Március 15. / Špilberk

KOSZORÚZÁS

Fazekas Monika szimbolikusan a
CSMMSZ helyi egyesülete nevében

Március 21. / MC Sedmikráska

JÓGA MÓKA

mozgásfejlesztő gyerekfoglalkozás és
kézműves foglalkozás

Március 30. / Online (Zoom)

EGYET S MÁST DÉL-AFRIKÁRÓL

Szeles Pál Ildikó útibeszámolója a fekete kontinensről

Április 12. / Online (Zoom)

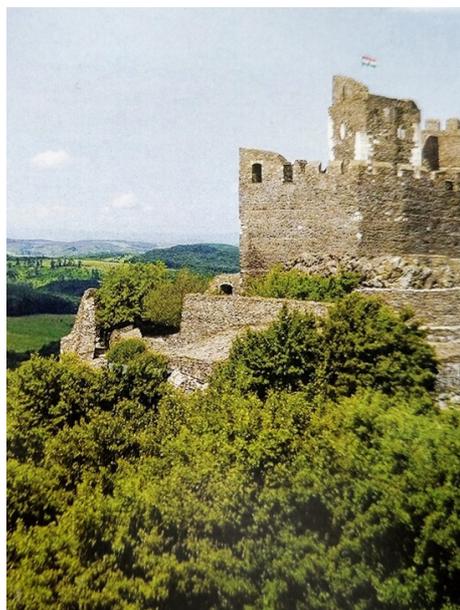
AZ ÖNBIZALOM ÉPÍTÉSE ÉS ROMBOLÁSA GYEREKKORBAN

Zdeněk Okleštěk előadása cseh nyelven

Április 27. / Online (Zoom)

BRÜNN BILER STANISLAV SZEMÉVEL

Könyvbemutató Detáry Attila kalauzolásával

Május 11. / Online (Zoom)

HOLLÓKŐ

Magyarországi világörökségi helyszín múltja és jelene

Csортán Harlov Melinda előadása

Május 25. / Online (Zoom)

MAGYAROK CSEHSZLOVÁKIÁBAN 1945-1948

Popély Árpád történész előadása

Június 9. / Online (Zoom)

HOGYAN KOMMUNIKÁLJUNK A GYEREKKEKKEL A SZEMÉLYISÉGÜKET FIGYELMEBE VÉVE?

Irena Kubantová előadása cseh nyelven

Szeptember 11. - 18. / Brünn

BABYLONFEST

a nemzetiségi kisebbségek fesztiválja

Szeptember 19. / Kuřim

NEMZETISÉGEK NAPJA

Október 23. / Špilberk

KOSZORÚZÁS

az 1956-os események évfordulója alkalmából

Október 23. / Szent Mihály templom PÜSPÖKI SZENTMISE ÉS A SZENT KORONA KÓRUS KONCERTJE

Közreműködtek: Dr. Cserháti Ferenc, a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspök, Balga Zoltán atya, a Prágai Magyar Katolikus Plébánia lelkipáztora és az ipolybalogi Szent Korona Kórus.

Október 23. / Rubín kultúrközpont

BOLGÁR NÉPTÁNCSTÉ ÉS TÁNCHÁZ

Brünni, budapesti és bécsi bolgár néptáncsoportok részvételével.

Október 24. / MC Sedmikráska

GYEREKFOGLALKOZÁS

gyerekjóra, kézműves foglalkozás, valamint zenés, énekes játék
Sághy Estélyi Krisztina és Bajorné Pataki Anna vezetésével

Október 26. / Online (Zoom)

POZSONYI SÉTA

Korpás Árpád idegenvezető, a Pozsonyi Kifli Polgári Társulás alelnöke előadása

November 2. / Régi városháza nagyterme

A HUNGAROLÓGIA AKTUÁLIS KÉRDÉSEI A 21. SZÁZADBAN

Hegedűs Máté, a prágai Károly Egyetem magyar lektorának előadása

November 14. / MC Sedmikráska

GYEREKFOGLALKOZÁS

gyerekjóra, kézműves foglalkozás, valamint zenés, énekes játék
Sághy Estélyi Krisztina és Bajorné Pataki Anna vezetésével

November 20. / Rubín étterem

MIÉRT SZERETTEM BELE MAGÁBA?

Zenés gálaest a GOLDDIES Szwing-atlanügynökség közreműködésével

December 8. / Régi városháza nagyterme

IFJABB HANS HOLBEIN A NÉMET RENESZÁNSZ LEGKIVÁLÓBB PORTRÉFESTŐJE

Detáry Attila ismeretterjesztő előadása

December 12. / MC Sedmikráska

GYEREKFOGLALKOZÁS

gyerekjóra, kézműves foglalkozás, valamint zenés, énekes játék
Sághy Estélyi Krisztina és Bajorné Pataki Anna vezetésével

www.smrno.cz

2021 KIEMELT ESEMÉNYEI

ANNAK ELLENÉRE, HOGY A 2021-ES KORONAVÍRUS-JÁRVÁNY ÉLETÜNK SZÁMOS TERÜLETÉT ALAPVETŐEN ÉRINTETTE, MEGTALÁLTUK A MÓDJÁT, MIKÉPP FOLYTASSUK A SOK ÉVVEL EZELŐTT MEGKEZDETT TEVÉKENYSÉGÜNKET, HOGYAN TARTSUK FENN EGYESÜLETÜNK PROGRAMKÍNÁLATÁT.

RENDEZVÉNYEINK JÓ RÉSZÉT ON-LINE FORMÁBAN FOLYTATTUK, AMI LEHETŐVÉ TETTE, HOGY A BEZÁRTSÁG HÓNAPJAIBAN LEGALÁBB VIRTUÁLISAN TALÁLKOZZUNK EGYMÁSSAL.

ONLINE (ZOOM) ELŐADÁSOKBÓL SZEMEZGETVE

MAGYAROK CSEHSZLOVÁKIÁBAN 1945-1948

Popély Árpád történész előadása

A RENESZÁNSZ KINCSEI A SZOBRÁSZATBAN ÉS AZ ÉPÍTÉSZETBEN

Detéry Attila előadása

EGYET S MÁST DÉL-AFRIKÁRÓL

Szeles Pál Ildikó szülői úti beszámolója

VADÁSZEMLEKEM

Vojtek Zoltán előadása

PILLANATKÉPEK A 2021-ES BRÜNNI GYEREKFOGLALKOZÁSOKRÓL

2021-ben óvatosan kezdtük a gyerekfoglalkozások tervezését, de azért reménykedtünk abban, hogy a körülmények kedvezőbbek lesznek rendszeres gyerekprogramok szervezéséhez, mint az előző évben. Az év első felében a csaknem heti rendszerességgel sorra kerülő Ringató foglalkozások először online formában valósultak meg, majd később élőben a Maják Alapítványnál. Miután az idő felmelegedett, júniusban egy kirándulással kedveskedtünk a gyerekeknek, és meglátogattuk a soběšicei tanösvényt és környékét. Szép számban gyűltünk össze. Egy kis játékos bevezető után elindultunk felfedezni az erdőt. Állomásról állomásra haladtunk, ahol a gyerekeknek különböző feladatokat kellett megoldaniuk. Volt például távolugrás, állatok nyomainak felismerése, apróbb darabokra nyírt képkirakása, állatok mozgásának azutánzása, egyensúlyozás.

A legkedvesebb tevékenység mégis a vízpumpálás és a víz hordása volt, amely az utolsó, pihenésre kiszemelt állomáshelyen volt lehetséges. A tanösvényezzen része a víz szerepével foglalkozott a természetben és az öreg gyümölcsfák árnyékában volt egy működő kút is. Egy kis felnőtt segítséggel megis indult a vízfolyam, mely két, fából kialakított csatornába ágazott szét. A csatornák végén a gyerekek a vizet palackokba vagy az odakészített poharakba tudták begyűjteni és vissza szállítani a kiindulási pontra. A szülők ezalatt pihenhettek, piknikezhettek, beszélgethettek, mert a víz hosszú időre

elvarázsolta a gyerekeket, korosztálytól függetlenül.

Nyáron megpihentünk, majd ősszel újból elkezdődtek a foglalkozások – havonta egy, Ringatóval, zenés foglalkozással egybekötött mozgás- és részképesség-fejlesztő játékok, valamint kézműves foglalkozás. Ezekben a foglalkozásokon jó volt figyelemmel követni a szülőket és a gyerekek együttműködését a kézműves alkotások alkalmával.

A 2021-es év felejthetetlen élménye marad a Mikulás-nap is, mely kézműves foglalkozással és gyerekjógával volt tarkítva, mégis a Mikulás miatt marad meg leginkább az emlékeimben. A Mikulás bizalmas beszélgetése a gyerekekkel felidézett valamit a saját gyerekkoromból, amikor tágra nyitott szemekkel vártuk a jóságos bácsit, és amikor megérkezett, figyeltük minden mozdulatát. Majd énekeltek neki, magyarul. Egy kicsit be is párásodott a szemüvegem, amikor

a Mikulásnak szóló dalokat énekelve belefeledkezett a tekintetem a csillogó gyerek szemekbe.

A 2021-es évben összesen 21 gyerek foglalkozás valósult meg. Ezek közül a soběšicei kirándulás, valamint a Mikulás-napi gyerekfoglalkozás szolgálták meg a legtöbb családot, és váltak emiatt a legemlékezetesebbekké. Úgy érzem, a gyerekfoglalkozások megtalálták a stabil helyüket több család programjában is, és, bár nyilván nagy a vonzereje a gyakran szélesebb rétegeket megszólító cseh nyelvű programoknak, úgy érzem, van mire építenünk a következő évben.

Sághy Estélyi Krisztina

MIÉRT FONTOS A CSAPATÉPÍTÉS?

A koronavírus járvány legalább annyira sújtotta a kisebbségi közösségi életet mint az egész társadalmat.

A hozzánk hasonló egyesületek többsége virtuális formában igyekezett fenntartani tevékenységét, ám amint azt saját példánkban láttuk, a tagok érdeklődését, a hatékony közösségi munkát még a legmodernebb digitális rendszerek segítségével sem lehet hosszú távon

fenntartani.

A kohézió megtartása érdekében közös élményekre, csapatépítő programokra van szükség. Egy közös gyalogtúra, honismereti kirándulás, bográcsolás, kuglizás, sörözés vagy egy borkóstoló a közös élmények egyszerű példái. A decemberi hétvége, amit a Pálava hegy és Mikulov környékén töltöttünk a „genius loci” és a kiváló bor párosítása volt. Szombaton este az egyik neves

borászatban meggyőződhattünk arról, hogy ezen a borvidéken terem a legjobb olaszrizling.

Bízunk benne, hogy hasonló közös élményekkel és programokkal kiheverjük a covid okozta károkat, új erőre kapunk, s a régi lelkesedéssel folytathatjuk egyesületünk tevékenységét.

Detáry Attila

MEGEMLEKEZÉS 1956 65. ÉVFORDULÓJÁRÓL

Mint minden évben az idén is megemlékeztünk az 1956-os forradalom és szabadságharc évfordulójáról. Az alkalom nemcsak számmisztikailag volt különleges (56-65), hanem azért is, mert hosszú idő után először volt lehetőségünk újra, a fertőzéstől való félelem nélkül összegyűlni. Sajnos az elmúlt hónapok mindenkit megismertettek így vagy úgy a járvány veszélyeivel, és bízva a megtett óvintézkedésekben, megint lehetőség nyílt nagyszabású rendezvénnyel megünnepelni ezt a történelmi emléknapot.

Az idei brünni események méltón példázták mindezt, hiszen a koszorúzásra

a Špilberk várfalán található, a magyar jakobinusok emléke előtt tisztelgő emléktáblánál három ország: Csehország, Szlovákia és Magyarország több városából is jöttek résztvevők.

A Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetségének Brünni Helyi Egyesülete mindig figyelmet fordít arra, hogy vendégeivel megismertesse közösségük története mellett a város szépségét is. Mind a Szent Korona Kórus, mind a Budapestről érkező táncgyűttes és zenekarok megismerkedhettek az ünnepi szombat délelőttjén a város nevezetességeivel, a helyi magyar történelmi gyökerekkel, valamint a

szervezet közvetlen múltjával is.

A város szépsége olyannyira magával ragadta a vendégeket, hogy hazafelé úton másnap még a Veverí várat és csodálatos környezetét is felkeresték a házigazdák javaslatára.

A hivatalos megemlékezési hétvégét Detáry Attila, a Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetsége Brünni Helyi Egyesülete korábbi elnökének beszéde nyitotta meg, aki többek között Antall Józsefnek, a rendszerváltás utáni első demokratikus kormány miniszterelnökének 1991-es ünnepi beszédéből idézett: „1956-ról szólni felelősség. Nagy felelősség, s ügyelni kell arra, hogy ne mondjunk

közhelyeket, ne mondjunk olcsó politikai, történelmi fordulatokat. Mert 1956 olyan szellemi, erkölcsi tőkéje ennek a nemzetnek, amelynek be kell vonulnia évszázadokra a magyar történelmi mitológiába, ahonnan nehéz időkben is erőt lehet meríteni. Abba a mítoszvilágba, ahol hősök, áldozatok, ahol megpróbáltatások vannak, és ahonnan, mint ősforrásból mindig meríthetünk. Ezért 1956-ra emlékezve arról kell mindig szólnunk, ami benne felemelő. Azt kell ilyen alkalmakon megidézni, és úgy kell vele sáfárkodnunk, hogy azok, akik nem voltak részesei, nem élték át azokat a napokat, akik nem vonultak végig a Petőfi-szobortól a Bem-szoborig, a Parlamenthez, a Rádióhoz, a Sztálin-szobor ledöntéséhez, azok is tudják, hogy ez mit jelent.”

Ezután az emléktáblát megkoszorúzták a Kárpát-medencei Vitéz Rend, a Szent Korona Kórus, a CSEMADOK, a KAFEDIK és a CSMMSZ Brünni Helyi Egyesületének képviselői. A megemlékezésen résztvevők csoportosan és egyénileg Budapestről, Érdről, Érsekújvárból és Pozsonyból érkeztek.

A közös jövő záloga, hogy míg a város diákszervezete szoros kapcsolatot ápol más csehországi és szlovákiai diákszervezetekkel a brünni „felnőtt” szervezet rendezvényeinek is állandó résztvevői. A KAFEDIK például a prágai Ady Endre Diákklubbal is mindig együttműködik, részt vesznek egymás rendezvényein, ahogy az október 23-ai hétvégén megrendezett prágai eseményeken is szép számmal képviseltették magukat. Emellett a KAFEDIK vezetősége meghatározó szerepet tölt be a Diákhálózat rendezvényein és háttér-munkájában egyaránt, mégsem hiányoznak egyetlen fontos brünni magyar eseményről sem. Így a város mindkét magyar szervezete: a Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetségének Brünni Helyi Egyesülete és a Kazinczy Ferenc Diákklub tagjai közösen fogadták az esemény minden résztvevőjét az ünnepi hétvégén.

A koszorúzás után a közösség a várból lesétált a Szent Mihály-templomhoz, ahol ünnepi szentmisén vett részt.

A résztvevők abban a megtiszteltetésben részesültek, hogy a szentmisét Cserháti Ferenc, a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspök celebrálta Balga Zoltán atyával, a prágai magyar katolikus plébánia vezetőjével, valamint Roman Kubín atyával, a helyi lelkipástorral egyetemben. A történelmi események máig ható tanításai közül a tisztelendő atyák kiemelték, hogy egy közösség ereje nem tagjainak számában, hanem összetartozásuk megnyilvánulásaiban, az egymásért és a közösen tett cselekedeteikben mérhető igazán.

A szentmise után a Szent Korona Kórus koncertjét hallgathatta meg a megemlékező közösség. A csodálatos koncert és már a szentmisén elhangzott művek mindegyike (Lehotka Gábor: Téged egek áldanak, Introitus: Összegyűltünk áldozatra) tartalmilag is kapcsolódott az 1956-os történelmi eseményekhez. Emellett fontos kiemelni, hogy minden egyes zenemű magyar szerző alkotása volt (úgy, mint Erkel Ferenc, Liszt Ferenc vagy Varga László). Az emelkedett élmény méltó díszje volt az ünnepi megemlékező délutánnak, amiért a közönség minden tagja nagyon hálás volt. Az 1956-os események 65. évi megemlékezése azonban ezzel nem zárult le Brünnben, hanem tovább folytatódott aznap este, sőt másnap délelőtt is. Ahogy az 1956-os események sem vákuumban, hanem számos szervezet és közösség összefogásával tudott megvalósulni, más nemzetek bátorságával és szolidaritás vállalásával együtt, úgy a brünni megemlékező események is számos más szervezettel és országhatárokon átívelő együttműködés segítségével tudott csak igazán emlékezetessé válni. Hiszen az egykori budapesti események egy meghatározó rugója volt a lengyelországi eseményekkel szolidaritást kifejező magyar tüntetés a budai Bem térről kiindulva, melyről mások mellett a mai Corvin téren is láthatunk egy emléktáblát. Hasonló támogatásról mutatott tanúbizonyságot az osztrák társadalom is a forradalomban, illetve a közvetlen az azt követő időkben, amikor a

Magyarországról menekülő tízezreket befogadtak és támogattak. Ezt a fajta összefogást állíthatjuk párhuzamba a 2021. október 23-i esti eseményekkel, amikor a brünni kisebbségek jól ismert összefogásának és együttműködésének egy újabb sikeres példáját tapasztalhattuk.

A helyi bolgár kisebbség néptánc csoportja, a Pirin, idén ünnepelte fennállásának huszadik évfordulóját, amelynek nagyszabású rendezvényéhez nemcsak gratulációjával járult hozzá a helyi magyar közösség. A Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetségének Brünni Helyi Egyesülete meghívta a magyarországi bolgár kultúrát ápoló Martenica Bolgár Néptáncgyűttest, a Martenica- és a T'Rakija Zenekarokat, hogy műsorukkal gazdagítsák a brünni bolgár kisebbség kultúráját őrző és ápoló csoport ünnepségét. A bolgár táncokat és zenét kedvelő magyar fiatalokból 1982-ben alakult Martenica Néptáncgyűttes fellépését hatalmas siker fogadta. A két zenekar hajnalig biztosította az élő zenét a táncoslábú közönség számára. A nézők sorai között a város minden kisebbségének képviselői jelen voltak. Az ilyen fokú összefogás és egymásfelé forduló figyelem, valamint támogatás őrzi meg minden közösség függetlenségét és identitását minden korban.

A fergeteges estével azonban nem zárult le az 1956-os események megemlékező hétvége Brünnben, hiszen a város magyar közösségének meghatározó csoportját alkotó kisgyerekes családok szintén szerepet kaptak. A történelmi események megismertetését és így a magyarság tudat elmélyítését már a legfiatalabb korban fontos megvalósítani. Így a brünni kisgyerekes magyar családok az 1956-os eseményekhez kapcsolták a vasárnap délelőtti programjuk eseményeit is. Kézműves foglalkozásokkal, történetekkel és dalokkal érzékenyítették a kicsik tudását és ismereteit korosztályuknak megfelelő szinten. Az októberi hétvége programsorozatának gazdagsága nem valósulhatott volna meg a sok előkészítő munka, a tagok önfeláldozó és elkötelezett hozzáállása

nélkül. Hiszen hét közösség és számtalan egyéni résztvevő jelenlétével összesen hat program sikeres megvalósítása egyetlen hétvégén egy professzionális programszervező iroda számára is kihívást jelentett volna. Egy-egy ilyen gazdag hétvége nemcsak bizonyítéka közösségünk erejének, hanem zálogot is jelent a jövőre tekintettel mind a hétköznapokban, mind a következő rendezvény megszervezésekor.

Biztosan állítható, hogy a 65. megemlékező hétvége mindenki számára felejthetetlen élményt nyújtott, és lesznek még találkozások, közös ünnepek a jövőben is.

Csортán Harlov Melinda

ZENÉS GÁLAEST

A 2021-es év gálaestje megtörte a sokéves hagyományt. Az őszi kulturális napjaink éveken át bállal zárultak, de mivel a járvány óvatosságra intett, 2021-ben legalább egy zenés estet szerettünk volna megvalósítani. Ez november végén sikerült, s nem is akárhogy. A dunaszerdahelyi Szwingatlanügnökség (Golddies) zenekar közreműködésével „Miért szerettem bele magába?“ címmel a múlt század középső évtizedeinek zenéjébe kóstolhattunk bele.

A szwing és a hot jazz kora kimeríthetetlen forrása a minőségi zenének és a frappáns

dalszövegeknek is. A kabarék, orfeumok, zenés színházak és csodálatos filmzenék kora ez, amikor a zeneszerzők fokozatosan az amerikai zene bűvkörébe kerültek, miközben a szövegre még odafigyelt a közönség. Gálaestünk ezt a hangulatot idézte meg.

A régimódi dalokat hallva a közönség nem sokáig bírta ülni, a zenészek lelkesedése átragadt a hallgatóságra s a vége felé már szinte mindenki táncra perdült.

Dittel Beáta

ÉVFORDULÓK

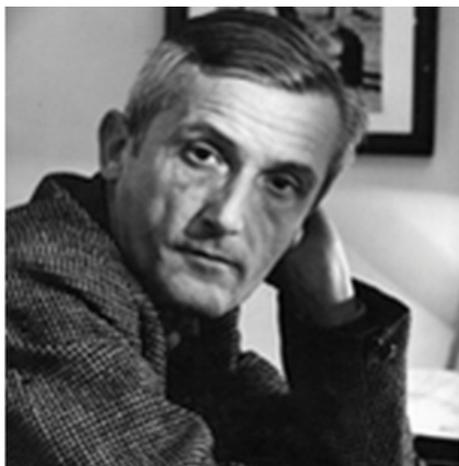
90 évvel ezelőtt, 1931. január 7-én született Richard Pražák,

jeles hungarológus és történész, a brünni egyetem bölcsészkarának professzora, a cseh-magyar kapcsolatok kiváló szakértője, a rendszerváltás utáni Csehszlovákia első magyarországi nagykövete.

A CSMMSZ brünni egyesületének megalakulása után Pražák professzor közösségünk szellemi támogatója volt, és szakterületéről számos előadást tartott tagjainknak. Gazdag munkásságát publikációik sora fémjelzi.

Richard Pražák professzor 79 éves korában, 2010-ben húnyt el, néhány héttel a Dějiny Uher a Maďarska v datech című könyve megjelenése után.

ÉVFORDULÓK

100 évvel ezelőtt, 1921. november 27-én született Pilinszky János,

a huszadik század egyik legjelentősebb magyar költője, a Nyugat irodalmi folyóirat negyedik, úgynevezett „újholdas” nemzedékének tagja. Tolcsvai Nagy Gábor szerint Pilinszky a 20. századi magyar líra történetében szinte egyedülálló módon kapcsolta össze egyik oldalról a személyiség önkeresését, önalkotását, ezzel együtt a személytelenítést, a másik oldalról a teljességet, az egyetemeset, a közvetlenül istenit.

ÁTVÁLTOZÁS

Rossz voltam, s te azt mondtad,
jó vagyok.
Csúf, de te gyönyörűnek találtál.
Végig hallgattad mindig,
amit mondtam.
Halandóból így lettem halhatatlan.

ČESKÉ RESUMÉ

Úvodním příspěvkem rubriky ZE ŽIVOTA SPLOKU je zpráva předsedkyně spolku hodnotící období 2019-2021.

Poté následuje statistika o vývoji počtu občanů maďarské národnosti v ČR v kontextu sčítání lidu z roku 2021.

Další příspěvky připomínají dvě důležitá výročí: 30. výročí založení Svazu Maďarů v českých zemích a 20. výročí vzniku mezinárodní organizace krajanů NYEOMSZSZ.

Obvyklou rubrikou je i KRONIKA, která uvádí seznam akcí v chronologickém pořadí. Rubrika VÝBĚR Z UDÁLOSTÍ ROKU je průřezem nejdůležitějších aktivit a akcí roku 2021.

V rubrice DŮLEŽITÁ VÝROČÍ se věnujeme dvěma osobnostem. Prvním je brněnský hungarolog a historik, profesor Richard Pražák, který svým životním dílem významně přispěl k dobrým česko-maďarským vztahům a od jehož narození uplynulo 90 let. Druhou osobností je jedinečný maďarský básník 20. století János Pilinszky, kterého připomínáme při příležitosti stého výročí jeho narození.

KIADJA / VYDÁVÁ:

Cseh- és Morvaország Magyarok Szövetsége
Brünni Helyi Egyesülete / Svaz Maďarů pobočný
spolek Brno, Radnická 8, 602 00 Brno,
IČ 71196803, e-mail: info@smbрно.cz

WEB OLDAL / WEBOVÉ STRÁNKY:
smbрно.cz

REGISTRÁCIÓS SÁM / REGISTRAČNÍ ZNAČKA:
MK ČR E 11196

FELELŐS SZERKEZTŐ / ODPOVĚDNÝ REDAKTOR:
Vojtek Zoltán

KOREKTURA:
Detáry Attila

GRAFIKAI SZERKEZTŐ / GRAFICKÉ ZPRACOVÁNÍ:
Janecká Zuzana

NYOMTATÁS / TISK:
Arch – polygrafické práce, spol. s r. o

Svaz Mad'arů
CSMMSZ
Brno